

AGENDA D'ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

IT'S A WONDERFUL LIFE
Poètiques sobre l'addicció

BIBLIOTECA CANYADÓ I CASAGEMES-JOAN ARGENTÉ

Data i horari:

Dijous, 21 d'octubre, a les 19 h

Taller:

Presentació del llibre 'It's a Wonderful life. Leafhopper'

A càrrec dels creadors del projecte artístic i visual, David Simon i Blanca Galindo, comissaris de l'exposició.

Places limitades. Cal inscripció prèvia a l'Agenda cultural Badalona.

SALA JOSEP UCLÉS, CENTRE CULTURAL EL CARME

Data i horari:

Diumenge, 24 d'octubre, a les 12 h

Taller per a adolescents:

Taller de creació d'un fanzine i d'un llibre amb grapes amb diferents imatges retallades al voltant del tema tractat a l'exposició.

A càrrec dels creadors del projecte artístic i visual, David Simon i Blanca Galindo, comissaris de l'exposició.

Places limitades. Cal inscripció prèvia a l'Agenda cultural Badalona.

Per a adolescents entre 12 i 16 anys.

SALA JOSEP UCLÉS, CENTRE CULTURAL EL CARME

Data i horari:

Diumenge, 21 de novembre, a les 12 h

Taller per a públic familiar:

Taller de creació d'un fanzine i d'un collage amb diferents imatges retallades al voltant del tema tractat a l'exposició.

A càrrec dels creadors del projecte artístic i visual, David Simon i Blanca Galindo, comissaris de l'exposició.

Places limitades. Cal inscripció prèvia a l'Agenda cultural Badalona.

Per a infants entre 5 i 11 anys.

SALA JOSEP UCLÉS, CENTRE CULTURAL EL CARME

FRANCESC LAYRET, 78-82, PLANTA -1

08911 BADALONA

elcarme@badalona.cat

METRO L2

BADALONA - POMPEU FABRA

HORARIS

DE DIMARTS A DIVENDRES // 16:30 A 20 H

DISSABTES // 11 A 14 H I DE 16:30 A 20 H

DIUMENGES // 11 A 14 H

ENTRADA LLIURE

Agenda Cultural Badalona

www.agendacultural.badalona.cat

APP DISPONIBLE: App Store, Google Play

www.badalona.cat

www.ub.edu

ORGANITZEN

Ajuntament de Badalona

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

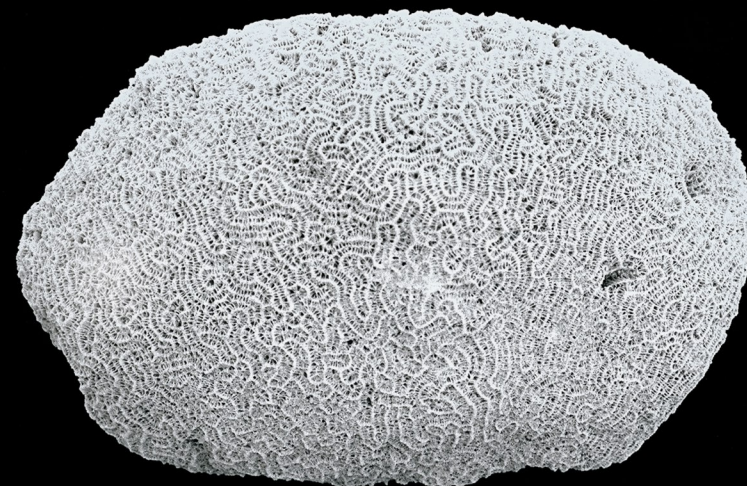
Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

IT'S A WONDERFUL LIFE

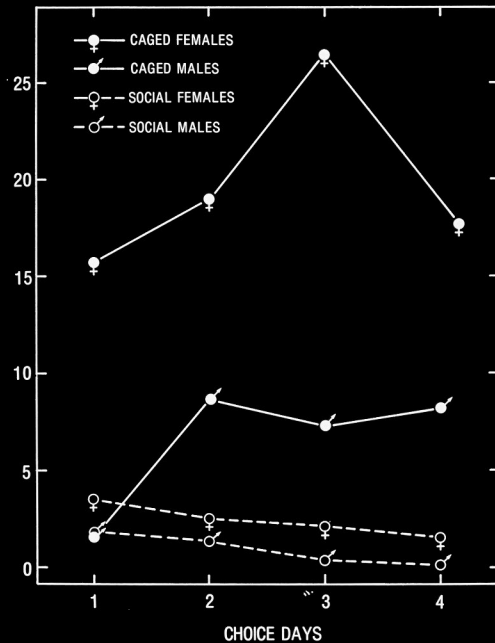
30 de setembre - 28 de novembre de 2021

Rat Park BRUCE K. ALEXANDER

Als anys cinquanta, es va popularitzar una teoria innovadora arran d'una campanya publicitària en la qual es duia a terme un experiment científic amb rates. Aquest experiment consistia a donar a triar a rates engabiades entre dos recipients: un contenia aigua i l'altre, aigua amb substàncies psicoactives. El resultat va ser que gairebé la totalitat de les rates desenvolupava una addicció a l'aigua contaminada, no menjava i es deixava morir. L'anunci en què es mostrava aquest experiment deia el següent: «Una sola droga és tan addictiva que nou de cada deu rates de laboratori la consumeixen cada vegada més fins a la mort. A vostè li pot passar el mateix». En aquell moment va aparèixer la teoria química que afirmava que la substància és la que crea l'addicció. Però, als anys setanta, el psicòleg Bruce K. Alexander va matisar les teories prèvies: aquelles rates, que eren éssers socials, estaven soles, cadascuna en una gàbia. Atès que no tenien res a fer excepte consumir drogues fins a morir, i si en realitat desitjaven suïcidar-se?

Així, Bruce Alexander va crear el Rat Park, un paradís amb tot allò que una rata necessita per ser feliç, com ara menjar, túnels per córrer... i el més important de tot: altres rates amb què interactuar.

També hi va incloure els mateixos dos recipients d'aigua contaminada i sense contaminar. Al principi, les rates van provar el contingut de tots dos recipients, ja que no sabien què contenia cadascun. Més endavant, Alexander va comprovar que a les rates del Rat Park no els agradava l'aigua amb drogues: no se la bevien gairebé mai o, almenys, no de manera compulsiva. De fet, consumien menys d'un quart d'aigua contaminada en comparació amb les altres rates i cap no moria, mentre que moltes de les que estaven aïllades morien per sobredosi.

La guerra del Vietnam podria considerar-se un equivalent a aquest experiment en humans. Segons la revista 'Time', en aquella època, entre els soldats nord-americans el consum d'heroïna era «tan comú com mastegar xiclet», i les xifres ho demostraven, ja que, com declarava un estudi publicat als Arxius de Psiquiatria General, el 20 % dels soldats havia desenvolupat una addicció. La població nord-americana estava atemorida perquè creia que, a l'acabar la guerra, arribarien hordes d'addictes.

Alexander defensa que l'addicció no és una malaltia que pugui curar-se, ni tampoc un error moral que hagi de corregir-se mitjançant càstig o educació. I si la diferència entre ser addicte o no depèn de si conceps el món com el Rat Park o com una gàbia?

IT'S A WONDERFUL LIFE

En l'origen de la vida, els éssers unicel·lulars experimentaven el gran avorriment còsmic de la immortalitat, segons el científic Carlos López Otín. La vida tal com la coneixem avui va començar quan els éssers unicel·lulars es van associar i van passar a ser pluricel·lulars. No obstant això, aquesta associació va suposar malaltia i mort al mateix temps. Assumir el final, el fet que tot el que coneixem i tot el que està en la naturalesa desapareixerà, és una de les grans lluites ancestrals. D'aquesta manera, conceptes creats per l'ésser humà com ara religió, amor, tribu o família sorgeixen per donar sentit a una col·lectivitat inventada i ajuden a processar aquest «existir per a morir».

Addicció és un terme que gairebé immediatament remet a 'patologia', cosa que la converteix en símptoma de la nostra societat contemporània, en la qual tot tendeix a ser «patologitzable». L'addicció sol anar de bracet de la falta de voluntat. Així, les persones febles d'esperit serveixen als altres com a referència per autolegitimar-se en el seu saber moral. Habitualment es parla de la definició mèdica d'addicció, però gairebé mai no es para atenció a l'etimologia de la paraula. Potser precisament per això, quan s'utilitza com a qualificatiu, cau com una llosa sobre els éssers doblegats existencialment.

Addicte procedeix del llatí 'addictus', però la relació del terme amb una figura històrica sol passar desapercibuda. Suposadament, Addictus va ser un personatge que, en l'antiga Roma, vivia la vida sense mesura i es gastava tots els diners que tenia amb una rapidesa sorprenent; no els malbaratava en qualsevol banalitat, sinó en plaers. Amb el pas del temps, el seu nom es va emprar per definir els qui sentien una necessitat irrefrenable de consumir un bé concret. D'una altra manera, podria descriure's com una exacerbada inquietud de si. Si donem per vàlid aquest origen etimològic, tornem a la qüestió de la creació d'un terme que defineix els qui no s'adapten a unes pautes determinades o les sobrepassen.

Qui defineix què és una addicció? Quins són els paràmetres? En funció de què? Qui nomena té el poder de definir, però qui pot, per què i des de quina posició ho fa? A 'L'ús dels plaers', segon volum del llibre 'Història de la sexualitat', Foucault remarca una sèrie de qüestions fonamentals: a través de quins jocs els éssers humans s'han reconegut com a éssers de desig? O d'on prové aquesta inquietud ètica? Sembla que, almenys en certs moments, en determinades societats o grups, l'atenció moral que es presta a altres dominis també essencials per a la vida individual o col·lectiva, com ara les conductes alimentàries o el compliment dels deures cívics, resulta més important.

Potser ens trobem davant una sèrie etopoètica subversiva dels qui duen a terme pràctiques radicals de si mateixos i confronten no sols esquemes morals i ètics, sinó també els de les institucions mèdiques; dels qui porten, en tota la disposició del cos, les empremtes del desig; dels qui inciten una suposada virtut; dels qui, amb la seva exaltació de l'extrem, confronten als qui sempre estan disposats a atacar el pudor dels altres.

Aquesta sèrie d'imatges sense principi ni final representen aquesta dualitat, o més aviat nebulosa, en la qual els individus es poden entendre com éssers subversius, que es rebel·len davant les normes establertes socialment, o com éssers a la deriva, víctimes de la falta de connexió emocional, presos de l'individualisme, de la dislocació global o del consumisme.

Segons com, oblidar-se mitjançant el desig ha estat una pràctica inherent a l'ésser humà i a la resta d'animals al llarg de la seva història. I potser aquests invents emocionals, químics, part de la realitat o no, que anomenem addiccions, resulten instruments adaptatius al medi.

Partint de la idea d'addicció com a adaptació al medi i, al mateix temps, com a subversió d'aquesta, «It's a Wonderful Life» planteja una «vida meravellosa» que pot semblar truncada i plena de dolor, d'individualisme o d'aïllament, però que, en última instància, pot entendre's com la bellesa de la lluita per la supervivència.

